

Elektrik Enerjisinde Özelleştirme Sorunları ve Yeniden Kamusalılık

Elektrik Enerjisinde Özelleştirme ve Yeniden Kamusalılık konulu panel Şubemiz tarafından 23 Ekim 2010 tarihinde DEÜ Rektörlüğü DESEM Bordo Salon'da gerçekleştirildi.

18 Ekim 2002'de kaçak elektrikle mücadele ederken saldırı sonucu yaşamını yitiren Hasan Balıkcı anısına yapılan etkinliğe üyelerimizin yanı sıra TMMOB'a bağlı Odaların temsilcileri de katıldı.

Şubemiz Enerji Komisyonu Başkanı **Avni Gündüz**'ün yönettiği panelde; AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi **Seyhan Erdoğdu**, Gazi Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi'nden **Prof. Dr. İşaya Üşür**, ESM İzmir Şubesi Başkanı **Alim Murathan**, EMO Enerji Çalışma Grubu Üyesi **Olgun Sakarya**, Oda Hukuk Danışmanı **Av. Hayati Küçük**, Şubemiz Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı **Mahir Ulutaş** konuşmacı olarak katıldılar.

Açılış konuşmasını yapan Şube Yönetim Kurulu Başkanı Sedat Gülşen; Hasan Balıkcı'nın yaşam öyküsünü katılımcılarla paylaşarak haksızlıklara, yanlışlıklara karşı verdiği mücadeleyi sürdüreceklerini belirtti. Gülşen; Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. özelleştirme sürecinde

Şubemiz ve ilgili sendikalarla birlikte yapılan eylem ve etkinliklerle ilgili bilgi vererek özelleştirme sürecinin tamamlanmadığını, özelleştirmeye karşı mücadelenin de süreceğini belirtti.

Sedat Gülşen ayrıca; GEDİZ EDAŞ'ın özelleştirilmesi sürecinde yapılan kadrolaşmanın devam ettiğini, buna örnek olarak da "İzmir İl Müdürlüğü Sistem İşletme Müdürünün "nakil olarak" İl Müdürlüğünden ayrılmasıyla, yerine Sistem İşletme Müdürlüğünde görev yapmakta olan mühendis olmayan bir personelin yetkili kılınması" olayını verdi.

Konuyla ilgili olarak Şubemizin hukuksal girişimde bulunduğu dikkat çeken Gülşen; GEDİZ EDAŞ'a bağlı İzmir ili elektrik dağıtım

şebekesinin; 1.803.000 aboneli ile ülkemizin üçüncü, 13,5 milyar kWh elektrik tüketimi ile İstanbul'dan sonra ikinci büyük elektrik şebekesi olduğunu, böylesi büyüklükte bir elektrik işletmesinin mühendis olmayan bir personel marifeti ile

işletme ve bakımının yürütülmesine yönelik atamanın, bilim, teknoloji ve hakkaniyetten uzak, olsa olsa siyaseten yapılan bir işlem olabileceğini ifade etti.

Sedat Gülşen'in ardından ilk konuşmacı EMO Hukuk Danışmanı Av. Hayati Küçük; katılımcılara EMO'nun özelleştirmelere ve serbestleştirme politikalarına karşı

verdiği hukuki mücadeleden örnekler aktardı. Küçük, 2001 yılında çıkarılan 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile birlikte serbestleşmenin ve kuralsızlığın başladığını söyledi. Kanun ile elektrik üretiminin tamamının özel sektöre devredilmesinin ve arz güvenliğinin özel sektör tarafından sağlanmasının öngörüldüğünü hatırlatan Küçük, aradan geçen 9 yılda gerekli yatırımların yapılmadığına dikkat çekti.

EMO Enerji Çalışma Grubu Üyesi Olgun Sakarya, 1986 yılından bu yana 41 milyar dolarlık özelleştirme yapıldığını kaydederek, yalnızca son 1 yılda yapılan özelleştirmelerin 5

milyar doları bulduğu belirtti. AKP'yi "özelleştirme şampiyonu" olarak nitelendiren Sakarya, özel sektörün kendi kaynakları ile yatırım yapması gerekirken, faturalara yansıttığı

kalemler ile yapacağı yatırım maliyetini de tüketiciden çıkardığını söyledi. Sakarya, iddia edildiği gibi rekabetin ve yatırımın söz konusu olmadığını, denetim mekanizmasının da çalışmadığını vurguladı.

ESM İzmir Şubesi Başkanı Alim

Murathan, enerji özelleştirmelerinde çalışanların durumuna dikkat çekti. Enerji sektöründe farklı istihdam

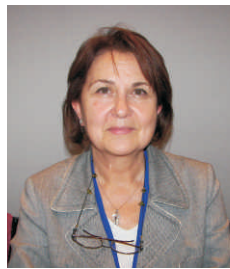
biçimleri olduğunu belirten Murathan; kamuda esnek çalışmanın yaygınlaştığını vurguladı. Sendikalı sayısında düşüşün "taşeronlaştırma"dan kaynaklandığını açıklayarak; özelleştirmenin ucuz emek ve işsizlik kavramlarını karşımıza çıkartacağını dile getirdi. Çalışma yaşamı açısından kuralsız, güvencesiz çalışmanın istihdam politikası haline geldiğini belirten Alim Murathan, bu durumun örgütlü toplumu da ortadan kaldırdığını vurguladı. Özelleştirme sonrasında ücretlerde düşüşlerin olacağına dikkat çeken Murathan; özelleştirme sürecinde sendika, demokratik kitle örgütlü vb. kurumların tepkilerinde yetersiz kaldıklarını, özelleştirmelerin ise "zihinlerde" tamamlandığını, özelleştirme karşıtı mücadelenin mutlaka örgütlü bir şekilde sürmesi gerektiğini dile getirdi.

Şubemiz YK Bşk.Yrd. Mahir

Ulutaş ise yeniden kamusalılık kavramına değinerek şunları söyledi: Özelleştirme politikaları halkta yıkıcı sonuçlar ortaya çıkartıyor. Elektrik enerjisi alanında rekabet olanaklı değil çünkü bu alan doğal tekel durumundadır. Rekabeti, rekabet yok edecek. Rekabet kavramı altında bir takım uygulamaların kendini meşrulaştırmasına söyleyecek sözümüz olmalı. Bunlara karşı örgütlenerek mücadele edilmelidir.

Kamu hizmeti ve doğal tekel tanımının pek çok alanda geçerli olduğunu görüyoruz. Yeniden kamusalılık basit bir devletçilik değil; merkezi planlamanın önemli olduğu, çalışanların söz hakkının olduğu kamu yönetimi politikası olmalıdır. Yeniden kamusalılık temel altyapı hizmetlerinden başlamalıdır. Bunun için birleşik, toplumsal emek mücadelesi verilmelidir. Bu konuda çok dağınığız. Merkezi planlama ve özelleştirme karşıtı mücadeleyi kurumlarda çalışanların söz hakkı olmasıyla tamamlamalıyız.

Doç. Dr. Seyhan Erdoğan ise,

enerji güvenliği kavramı çerçevesinde bir değerlendirme yaparak, "arz güvenilirliği," enerji bağımsızlığı" ve "enerji yoksulluğu" açılarından Türkiye'de gerçekleştirilen özelleştirmelerin olumsuz bir süreç yarattığını anlattı. Enerji sektörünün doğal tekel olması nedeniyle sağlık sektörü gibi özelleştirme konusunda dirençli bir sektör olduğunu, özelleştirmelerin bu

nedenle uzunca bir süreci kapsadığını, dolayısıyla özelleştirme karşıtı mücadelenin de uzun süreceğini belirten Erdoğan, Türkiye açısından enerji güvenliği konusunda enerji bağımsızlığının sağlanması gerektiğini vurguladı. Enerji bağımsızlığının sağlanmasında enerji üretiminde yerli kaynakların kullanımının önemli olduğunu açıklayan Seyhan Erdoğan; enerji piyasalarındaki istikrarsızlığa dikkat çekti. Özelleştirmenin arz güvenilirliği ve kaynak yeterliliği sorununu çözmediğini aksine arttırdığını vurgulayan Erdoğan kamusalılık olgusunun enerji güvenliğini sağlamanın en önemli aracı olduğunu belirtti.

Gazi Üniversitesi İİBF'nden Prof. Dr. İşaya Üşür ise konuşmasında şunları dile getirdi : "Özelleştirme toplumsal bir sorunsal, öncelikle nasıl bir toplum istediğimizi belirlemeliyiz. Özelleştirme metalaştırmanın temel araçlarından biridir. Mülkiyeti bir yerden başka yere aktarmak.

Özelleştirme sadece enerji sorunu değildir. Yapılmak istenen kapitalist sistemden geri dönülemeyecek noktaya gelmesidir. Ne yapmalı? Mümkün olduğunca çalışanlar kendi kamusal alanlarını yaratmalı, yeni bir toplum yaratmanın nüveleri oluşturulmalıdır. Çalışanların kamusal alan sorunu uzun soluklu bir süreçtir. Çalışanlar kendi çıkarları doğrultusunda yapılanmayı gerçekleştirmelidir."

Konuşmacıların ardından soru-yanıt bölümünde katılımcılar görüşlerini aktararak etkinlik son buldu.